

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kooste kiertotalouden ajankohtaisista rahoitusinstrumenteista

Heikki Sorasahi, ympäristöministeriö
Kiertotalousohjelma
17.5.2022

Esityksen tarkoitus, julkaisu ja muutokset

Tämä esitys on suomalaisille toimijoille (esim. yritykset, kunnat ja alueet, tutkimus) tarkoitettu kooste ajankohtaisista kiertotalouteen liittyvistä rahoituslähteistä.

Esitys on koostettu pääosin julkisista lähteistä saatavilla olevien tietojen perusteella ja se julkaistaan Kiertotalousohjelman verkkosivuilla (ym.fi/kiertotalousohjelma).

Mahdollisten muutostarpeiden ja -ehdotusten osalta voi olla yhteydessä ympäristöministeriön Heikki Sorasahiin (heikki.sorasahi@gov.fi, +358 295 250 165).

Sisällys

EU-rahoitus

1. Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
2. Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF)
3. Horisontti Eurooppa -tutkimus- ja innovaatio-ohjelma
4. EU:n LIFE-ohjelma
5. Digitaalinen Eurooppa -ohjelma
6. Interreg Eurooppa -ohjelma
7. InvestEU-rahoitus pk-yrityksille
8. Innovaatorahasto

Kansallinen rahoitus

9. Bio & Circular Finland -ohjelma
10. Suomen Teollisuussijoitus
11. Ilmastorahasto
12. Muita rahoituslähteitä kestäväää kehitystä ja kiertotaloutta tukevaan toimintaan

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

EU-rahoitus

1. Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) 1/2: valtakunnalliset teemat

Mitä: rahoitusta TKI-toimintaan muun muassa seuraavissa kiertotalouden teemoissa:

- **Kiertotalouden ja sitä tukevan korkean jalostusasteen biotalouden TKI-toiminta** (mm. ympäristöä säästävät tuotteet ja menetelmät; hiilen kierron TKI-toiminta ja –demonstraatiot; tiekarttojen valmistelu; jätteen synnyn ehkäisy ja uudelleenkäyttö; innovatiiviset hankinnat; luonnonvaratietojen digitaalinen hyödyntäminen; ravinnekierron TKI)
- **Kiertotalous ja korkean jalostusasteen biotalous yritystoiminnassa** (mm. liiketoiminta- ja markkinaosaaminen; uudet tuote- ja palvelukonseptit; tuotesuunnittelu; ekosysteemit, osaamiskeskittymät ja verkostot; teolliset symbioosit; digitaaliset alustat; luontopohjaiset ratkaisut; vesien kestävä käyttö ja uudelleenkäyttö)

Kenelle: Yritykset, kunnat ja kuntayhtymät, muut alueelliset toimijat, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, yhdistykset ja säätiöt.

Budjetti ja aikataulu: vajaat 200 miljoonaa euroa ohjelmakaudella 2021-2027, useita eri rahoitushakuja alueittain.

Lisätietoja:

- Tiedot alueittain Rakennerahastot.fi-sivulla: [Etelä-Suomi](#), [Itä-Suomi](#), [Länsi-Suomi](#) ja [Pohjois-Suomi](#).
- EAKR-rahoitusta alueillaan koordinoivat [maakuntien liitot](#).

1. Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) 2/2: ympäristöministeriön teemat

Mitä: rahoitusta kehittämiseen ja kokeiluihin seuraavissa teemoissa:

- tuote palveluna –konseptit, jakaminen ja yhteiskäyttö sekä korjaaminen ja uudelleenvalmistus;
- resurssitehokkuus ja uudet toimintamallit tuotantokapasiteetin ja sivuvirtojen jakamiseksi;
- kierrätys, lajittelu ja kestävät logistiikkaketjut sekä näihin liittyvät palvelukonseptit;
- älykäs materiaalien hallinta;
- innovatiiviset hankintamallit julkisissa hankinnoissa; sekä
- luontopohjaiset ratkaisut ja ravinteiden kierto sekä hyötykäyttö.

Kenelle: Yritykset, kunnat ja kuntayhtymät, muut alueelliset toimijat, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, yhdistykset ja säätiöt. Hankkeiden tulee lähtökohtaisesti olla useampien toimijoiden yhteistyöhankkeita sekä useamman maakunnan alueella toteutettavia.

Budjetti ja aikataulu: 11.5 milj. euroa, 1.11.2021-31.12.2027; useita eri hakuja

Lisätietoja: Hämeen ELY-keskus: Johanna Jalonen, johanna.jalonen@ely-keskus.fi, p. 0295 025 154.

2. Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF)

Mitä: EU:n elvytysrahaston (RRF) mahdollistamaa TKI- ja investointirahoitusta eri teemoihin, kuten:

- teollisuuden vähähiilinen kiertotalous, digitalisaatio ja palvelukehitys (4 milj. €, TKI-hankkeet);
- kasvuyritysten vihreän siirtymän innovaatorahoitus (20 milj. €, TKI-hankkeet).

Kenelle: yritykset, pk-yritykset, tutkimusorganisaatiot.

Budjetti & aikataulu: Rahoitus myönnetään vuosina 2022-2023 (pl. akkuteollisuus) ja hankkeiden tulee päättyä viimeistään 31.12.2025.

Lisätietoja: [Business Finlandin kampanjasivu Suomen kestävän kasvun ohjelmasta](#)

3. Horisontti Eurooppa -tutkimus- ja innovaatio-ohjelma

Mitä: EU:n tutkimuksen ja innovoinnin keskeinen rahoitusohjelma, joka auttaa torjumaan ilmastonmuutosta, saavuttamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ja tukee EU:n kilpailukykyä ja kasvua. Puiteohjelma rahoittaa mm. seuraavia teemoja:

- Digitaalitalous ja -teknologia, teollisuus ja avaruus: ympäristöneutraali ja digitalisoitu tuotanto
- Elintarvikkeet, biotalous, luonnonvarat, maatalous ja ympäristö: kierto- ja biotalouden edistäminen

Kenelle: yrityksille ja tutkimuslaitoksille/tutkijoille.

Budjetti ja aikataulu: 95.5 mrd. euroa vuosina 2021-2027, useita eri rahoitushakuja.

Lisätietoja:

- EU-rahoitusneuvonta: [tietoa ohjelmasta](#)
- Business Finland: [tietoa ohjelmasta](#) & [yhteyshenkilöt Suomessa](#)
- Euroopan komissio: [tietoa ohjelmasta](#) & [etsi rahoitushakuja](#)

4. EU:n LIFE-ohjelma

Mitä: ympäristölle, luonnonsuojeluun ja ilmastotoimiin kohdistuva rahoitusohjelma, jossa ”kiertotalous ja elämänlaatu” on yksi painopisteistä. Rahoitettavat hankkeet pyrkivät myötävaikuttamaan EU:n ympäristötavoitteiden toteutumiseen ja keskittyvät usein uusien teknologioiden sekä käytäntöjen pilotointiin tai demonstrointiin. Tavanomaisten LIFE-hankkeiden ohella strategiset LIFE-hankkeet syntyvät kansallisista ja alueellisista tarpeista.

Kenelle: tutkimuslaitokset, kunnat, yritykset, järjestöt, julkisorganisaatiot. Rahoitusta haetaan yleensä useamman tahon konsortiona (n. 3-7 kumppania), mutta sitä voi hakea myös yksin.

Budjetti ja aikataulu: 5.4 mrd. euroa ohjelmakaudella 2021-2027, useita eri hakuja.

Lisätietoja:

- Ympäristöministeriö: [EU:n LIFE-ohjelma – rahoitusta ympäristö- ja ilmastohankkeisiin](#)
- Euroopan komissio: [ohjelman verkkosivut](#) (englanniksi)

5. Digitaalinen Eurooppa -ohjelma

Mitä: Ohjelma tukee digitaalisten valmiuksien kehittämistä ja teknologian käyttöönottoa erilaisten avustusten ja hankintojen kautta. Kyseessä ei ole TKI-ohjelma, vaan ohjelmalla pyritään vastaamaan digitalisaation investointitarpeisiin, edistämään Euroopan kilpailukykyä ja yhteiskunnan digitalisoitumista sekä saamaan konkreettisesti käyttöön digitaalisia ratkaisuja. Vihreä siirtymä on yksi ohjelman painopisteistä.

Kenelle: yritykset, julkishallinto, korkeakoulut, tutkimuslaitokset, kunnat.

Budjetti ja aikataulu: 7.6 mrd. euroa ohjelmakaudella 2021-2027, useita eri hakuja.

Lisätietoja:

- Euroopan komissio: [The Digital Europe Programme](#) (englanniksi)
- EU-rahoitusneuvonta: [Digitaalinen Eurooppa -ohjelma](#)

6. Interreg Eurooppa -ohjelma

Mitä: Ohjelmaa keskittyy alueiden väliseen yhteistyöhön ja -toimintaan sekä yhteisöjen sitouttamiseen. Tavoitteena on luoda tilaa uusille ideoille, erilaisille näkökulmille ja kollektiiviselle oppimiselle. Alueiden yhteistyöhankkeissa projektin osapuolet tunnistavat yhteisen intressin ja edistävät sitä 3-5 vuotta. Kaksi ohjelman hankekategorioista ovat ”vähähiilinen talous” sekä ”ympäristö ja resurssitehokkuus”.

Kenelle:

- Paikalliset, alueelliset ja kansalliset viranomaiset;
- kasvu- ja työinvestoinneista tai kansainvälisestä EU-yhteistyöstä vastaavat hallintoviranomaiset;
- virastot, tutkimuslaitokset, sekä teema- ja kansalaisjärjestöt.

Budjetti ja aikataulu: 1-2 milj. € per hanke, yhteensä 359 milj. € vuosina 2021-2027. Useita eri rahoitushakua ohjelmakauden aikana.

Lisätietoja:

- [Tietoa ohjelmasta Interregin verkkosivuilla](#) (englanniksi)
- [Tietoa ohjelman rahoitushauista Interregin verkkosivuilla](#) (englanniksi)

7. InvestEU-ohjelma

Mitä: Ohjelma tukee kestäviä investointeja, innovaatioita ja työpaikkojen luontia. Tavoitteena on käynnistää yli 372 miljardin euron edestä julkisia ja yksityisiä investointeja mm. Euroopan investointipankin (EIP) ja Pohjoismaiden investointipankin (NIB) myöntämällä lainantakauksilla. Ohjelma tukee kiertotaloutta, joka on tunnistettu osana Kestävä infrastruktuuri -rahoitusalueetta. Muut rahoitusalueet ovat tutkimus, innovaatiot ja digitalisaatio; pienet- ja keskisuuret yritykset; sekä sosiaaliset investoinnit ja taidot.

Kenelle: pienet ja keskisuuret yritykset sekä julkiset tahot.

Budjetti ja aikataulu: yhteensä 26.2 mrd. € lainantakauksiin ohjelmakaudella 2021-2027. Useita rahoitushakuja ohjelmakauden aikana.

Lisätietoja:

- [InvestEU-ohjelman verkkosivu](#) (englanniksi)
- [InvestEU-ohjelma EU-rahoitusneuvonnan sivuilla](#)

8. Euroopan Innovaatorahasto

Mitä: Tarkoituksena on tukea innovatiivisia teknologioita Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja EU:n globaalien kilpailukykyyn kasvattamiseksi. Rahaston varat tulevat olemaan peräisin EU:n päästökaupan päästöoikeuksien huutokauppatuloista vuosilta 2020-2030. Rahasto keskittyy erittäin innovatiivisiin teknologioihin; isoihin lippulaivahankkeisiin; innovatiivisiin vähähiilisyysratkaisuihin; sekä pienen mittakaavan hankkeisiin, jotka voivat tuoda merkittäviä päästövähennyksiä. Teemat painottuvat ilmastonäkökulmaan ja tukevat myös kiertotaloutta (esim. CO₂:n talteenotto ja hyödyntäminen).

Kenelle: yritykset (suuren ja pienen mittakaavan hankkeille, yli/alle 7.5 milj. €)

Budjetti ja aikataulu: 10 mrd. euroa ohjelmakaudella 2020-2030.

Lisätietoja:

- [Euroopan Innovaatorahaston verkkosivusto](#) (englanniksi)
- [Innovaatorahasto EU-rahoitusneuvonnan sivuilla](#)

9. Bio & Circular Finland -ohjelma

Mitä: Business Finlandin ohjelma rahoittaa bio- ja kiertotalouden innovaatioekosysteemien synnyttämistä sekä yritysten TKI-hankkeita. Ohjelma myös tukee yrityksiä kansainvälistymisessä monin tavoin, kuten verkostojen rakentamisessa EU-rahoitukseen liittyen.

Kenelle: kansainvälisille markkinoille tähtäävät kasvuhaluiset ja -kykyiset yritykset sekä niiden muodostamat ekosysteemit.

Aikataulu: 2018-2022.

Lisätietoja: [Business Finlandin Bio and circular Finland -ohjelman sivu](#)

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kansallinen rahoitus

10. Suomen Teollisuussijoitus

Mitä: Venture capital -, kasvu- ja teolliset pääomasijoitukset vähemmistösjoituksina yhdessä yksityisten sijoitusten kanssa. Myös rahastosijoituksia. Yksi sijoitusten keskeisistä painopisteistä on kiertotalouden ratkaisujen edistäminen.

Kenelle: suomalaiset yritykset

Aikataulu: jatkuvaa toimintaa

Lisätietoja: www.tesi.fi

11. Ilmastorahasto

Mitä: Ilmastorahasto osallistuu merkittävän kokoluokan ilmasto- ja digi-investointeihin, joissa yhtiön rahoitusosuus mahdollistaa hankkeen toteutumisen ylipäättään - tai laajemmassa mittakaavassa tai aiemmin kuin muun rahoituksen turvin. Ilmastorahasto toimii pääasiallisesti alkuvaiheessaan pääomalainojen ja erityissijoitusrahastojen sekä muiden erityisrahoitusinstrumenttien kautta. Kiertotalouden ratkaisut on tunnistettu yhdeksi rahoituksen keskeisistä kohteista.

Kenelle: Ilmastorahasto voi osallistua niin yksityisten kuin julkisten toimijoiden vetämiin rahoituskokonaisuuksiin sekä myös yksityisten ja julkisten toimijoiden yhteiskohteisiin.

Aikataulu: jatkuvaa toimintaa

Lisätietoja: www.ilmastorahasto.fi

12. Muita rahoituslähteitä kestäväää kehitystä ja kiertotaloutta tukevaan toimintaan

- [Finnvera](#): rahoitusrahoitusta mm. pk-yritysten perustamiseen ja investointeihin sekä suuryritysten vientitakuisiin ja -luottoihin.
- [Finnfund](#): kehitysrahoittaja ja vaikuttavuussijoittaja, joka rakentaa kestävämpää tulevaisuutta ja pysyviä vaikutuksia sijoittamalla yrityksiin, jotka ratkaisevat globaaleja kehityshaasteita.
- [Suomen akatemia](#): tieteen ja tutkimuksen asiantuntijaorganisaatio, joka rahoittaa korkealaatuista tieteellistä tutkimusta.

ym.fi/kiertotalousohjelma

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET